

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ
В СІЛЬСЬКОМУ ТУРИЗМІ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки РВО Магістр
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.е.н., старший викладач Дидів І.Б.

Обговорено та рекомендовано
до затвердження Вченою радою
факультету землевпорядкування
та туризму,
методичною комісією факультету
Протокол №2 від 06.09.2022 р.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Управління інноваційним розвитком в сільському туризмі» складена для підготовки здобувачів вищої освіти РВО Магістр спеціальності 242 Туризм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є освоєння практичних та теоретичних аспектів інноваційної діяльності у сільському туризмі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета** - надання здобувачам вищої освіти знань про теоретично-методологічні та практичні аспекти формування, функціонування і розвитку сільського туризму, види інновацій у сільському туризмі та роль інвестиційної діяльності у сільському туризмі та розвитку сільських територій.

1.2. **Основні завдання:** засвоєння здобувачами вищої освіти знань про мету і мотивацію вибору відпочинку у сільській місцевості, дослідження закономірностей, чинників, які визначають розвиток і розміщення гостинних садиб, організаційно-правового і економічного механізму їх діяльності на ринку туристичних послуг; набути м'яких, універсальних навичок “soft skills”, які допомагають досягти успіху в професії, передбачають високі комунікаційні здібності та самоорганізацію, розглянути види інновацій, які використовують у сільському туризмі, поглибити та систематизувати теоретичні знання стосовно проблем і перспектив розвитку сільського туризму.

1.3. Вимоги до знань та умінь:

В результаті вивчення дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень в туризмі” здобувачі повинні:

Знати:

- загальні визначення та сутність базових понять і термінів у сільському туризмі;
- теоретичні й прикладні основи сільського туризму;
- особливості ринку туристичних послуг у сільській місцевості;
- теоретичні та практичні аспекти інноваційної діяльності у сільському туризмі;
- процес управління інноваціями у сільському туризмі;
- механізми впровадження інновацій та їх завдання у сільському туризмі;
- класифікацію та категоризацію засобів розміщення в садибах сільського туризму;
- особливості управлінської праці власника садиби;
- проблеми і перспективи подальшого розвитку сільського туризму в Україні.

Вміти:

- застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань;
- мотивувати вибір відпочинку у сільській місцевості;
- характеризувати сучасний стан та перспективи розвитку сільського туризму;
- аналізувати розвиток сільського туризму при використанні інноваційних заходів;
- кваліфіковано застосовувати нормативно-правові документи для розвитку сільського туризму;
- застосовувати різні методи роботи;
- порівнювати середні тарифи на добове проживання у В&В різних країн;
- організовувати складання і виконання програми обслуговування;
- складати проекти програм підвищення якості послуг у сфері

сільського туризму;

- розробляти макети нових послуг та апробувати їх на ринку сільського туризму.

1.4. Компетенції набуті за результатами вивчення дисципліни

За результатами вивчення дисципліни здобувачами спеціальності 242 Туризм будуть набуті загальні та фахові компетенції, а також програмні результати навчання відповідно до освітньої програми підготовки, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності

- ЗК1.** Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.
ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.
ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності

- СК2.** Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.
СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, туристичному підприємстві на різних ієрархічних рівнях.
СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.
СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

Програмні результати навчання

- РН2.** Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.
РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.
РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.
РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів.
РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (анотація)

Тема 1. Сільський туризм в Україні та його місце у сучасному туристичному бізнесі. Основні визначення, поняття та сутність сільського

туризму. Принципи, функції та завдання зеленого туризму. Характеристика складових та об'єкти розміщення у сільському туризмі. Основні мотиви вибору відпочинку в сільській місцевості. Варіанти організацій відпочинку в сільській місцевості. Нормативно-правова основа організації сільського туризму. Сільський туризм як вид підсобної та підприємницької діяльності.

Тема 2. Міжнародний досвід організації та функціонування садиб сільського туризму. Історія розвитку системи B&B. Типи B&B у сільському туризмі. Класифікація баз відпочинку, які належать до типу «Bed & Breakfast». Досвід та особливості організації сільського туризму у країнах Європи. Напрямки та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні на підставі світового досвіду.

Тема 3. Теоретичні та практичні аспекти інноваційної діяльності у сільському туризмі. Сутність та значення основних понять «інновація», «інноваційна діяльність» у сільському туризмі. Передумови і фактори розвитку інноваційних процесів у сільському туризмі. Особливості інноваційного підприємництва в сфері сільського туризму. Значення провадження інноваційних технологій для розвитку сільського туризму.

Тема 4. Види та функції інновацій у сільському туризмі. Види інноваційної діяльності у сільському туризмі. Новостворені та удосконалені інновації. Завдання та функції інновацій у сільському туризмі. Напрями впровадження новітніх технологій та оригінальних ідей у сільському туризмі. Нетрадиційні види відпочинку. Інноваційно-інвестиційні схеми у сільському туризмі для розвитку сільських територій.

Тема 5. Принципи та механізми впровадження інновацій у сфері сільського туризму. Мета та принципи впровадження інновацій у розвитку сільського туризму. Структура і стадії інноваційних процесів при впровадженні. Моніторинг інновацій та ефективність їх використання. Джерела інноваційних можливостей та формування інноваційної політики у сфері сільського туризму.

Тема 6. Управління та контроль якістю інноваційної діяльності у сільському туризмі. Інноваційні технології контролю та оцінки якості у сільському туризмі. Soft skills та hard skills в управлінні інноваційною діяльністю у сільському туризмі. Цілі і принципи діагностування інноваційного потенціалу підприємств сільського туризму.

Тема 7. Кластеризація у сфері сільського туризму та її місце на туристичному ринку. Роль кластерних підходів у формуванні конкурентоспроможності сільських територій. Формування та функціонування кластерів у сфері сільського туризму. Регіональні особливості розвитку кластерів сільського туризму. Розвиток сільського туризму на основі міжкластерної співпраці.

Тема 8. Перспективи розвитку сільського туризму при використанні

інноваційних заходів. Перспективи та напрямки розвитку сільського туризму. Використання SWOT аналізу в оцінці розвитку сільського туризму. Категоризація як гарантія якості в сільському туризмі. Сертифікація і стандартизація зелених садиб.

Дисципліна вивчається загальним обсягом 4 кредити із загальною кількістю 120 годин, з яких 64 години відводиться на аудиторні заняття (32 год. лекцій і 32 год. практичних занять), 56 год. на самостійну роботу. Передбачається 4 тижневих аудиторних години для денної форми навчання. Курс завершується складанням заліком.

3. Рекомендована література

Базова

1. Гуткевич С. О., Габа М. І., Корінько М. Д. Привабливість Українських Карпат: сільський зелений туризм. Київ: НУХТ, 2016. 212 с.
2. Давиденко І. В., Михайлюк О. Л. Концептуальні підходи до організації та діяльності туристичних кластерів: монографія. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2020. 497 с.
3. Зінько Ю. В., Рутинський М. Й. Зелений туризм: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 271 с.
4. Костриця М. М. Сільський туризм: теорія, методологія, практика: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2006. 196 с.
5. Кудла Н. С. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 152 с.
6. Лужанська Т. Ю., Михалинець С. С., Тебляшкіна Л. І. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи: навч. посіб. Київ: Кондор, 2008. 382 с.
7. Мальська М. П., Зінько Ю. В. Кластери сільського туризму України як інноваційні структури. Функціонування та перспективи розвитку туристичної галузі України: монографія. Львів: ЛТЕУ, 2018. С. 188–202.
8. Ніколаєв К. Д. Екологізація та розвиток сільського зеленого туризму в Україні: монографія. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. 153 с.
9. Осадча Т. С. Сільський зелений туризм в Україні: окремі аспекти організації, обліку і контролю: монографія. Херсон: «Олді-плюс», 2009. 294 с.
10. Тищук І. В. Сільський зелений туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід: монографія. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. 260 с.

Допоміжна

1. Губені Ю. Е., Коверко Ю. А. Розвиток особистих селянських господарств в умовах адміністративної децентралізації. Економіка АПК. Львів, 2017. №1. С. 68-73.
2. Дидів І. Б. Кластерна форма організації агротуристичного підприємництва. Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК. 2014. № 21 (2). С. 184-189.
3. Дидів І. Б. Основні засади розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туризму в регіонах України: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 18-19 жовтня 2019 р.). Львів: ЛДУФК ім. І. Боберського, 2019. С. 48-50.

4. Дидів І. Б. Підприємницькі засади розвитку агротуризму. Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК. 2019. № 26. С. 146-150.

5. Дидів І. Б. Соціально-економічне значення сільського зеленого туризму. Wiadomości o postępie naukowym i rzeczywistych badaniach naukowych współczesności: kolekcja prac naukowych «ΛΟΓΟΣ» z materiałami Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji (Kraków, 17 czerwca 2019 r.). Kraków: OP «Europejska platforma naukowa», 2019. Tom 2. S.12-14.

6. Дидів І. Б., Дидів А. І. Інновації в сільському зеленому туризмі. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів (17 травня 2022 р.). Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. С.125-127.

7. Дидів І. Б., Хомич Н. П. Привабливість відпочинку у сільському зеленому туризмі. Регіональні особливості розвитку невиробничої сфери економіки України: збірник тез Міжнар. наук. інтернет-конф. (м. Харків, 21-22 листопада 2019 р.). Харків, 2019. С. 58-59.

8. Дидів І., Крупа О. Роль агротуристичних кластерів у розвитку сільських територій. Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXII Міжнародного науково-практичного форуму (м. Львів, 5-7 жовтня 2021р.) у 2 т. Львів: ННВК «АТБ», 2021. Т. 1. С. 266-270.

9. Зінько Ю. В., Рутинський М. Й., Горішевський П. А. Інноваційні форми занять в сільському туризмі та агротуризмі. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України: серія економіка, аграрний менеджмент, бізнес. Київ, 2011. Вип.163. Част. 1. С. 30-38.

10. Костирко І. Г., Корчинська О. О. Кластерний підхід у розвитку сільського зеленого туризму. Інноваційна економіка. 2015. №4 (59). С. 159-163

11. Кудак К. М. Інноваційні напрями розвитку аграрного сектора економіки регіону на засадах кластеризації. Регіональна економіка. Львів, 2014. №4 (74). С. 172-177

12. Липчук В. В., Дидів І. Б. Значення агротуристичного підприємництва у розвитку сільських територій в Україні. Вісник Львівської комерційної академії: серія економічна. 2013. Вип. 43. С. 96-100

13. Липчук В. В., Дидів І. Б., Крупа О. М. Інноваційні напрями в агротуристичній діяльності. Причорноморські економічні студії. Економічний науково-практичний журнал. Одеса: 2021. Вип. 71. С. 139-144.

14. Липчук Н. В., Дидів І. Б. Мотивація відпочинку у сфері сільського зеленого туризму. Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку: Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23-24 жовтня, 2014 р.). Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2014. С. 36-37.

15. Мальська М., Зінько Ю. Типи і моделі кластерів сільського туризму в Україні. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм. Київ, 2018. Вип. 2. С. 8–24.

16. Носенко Ю. М., Нечипоренко О. М., Сінельник Л. М. Інноваційні агрокластери як форма інтеграції науково-освітньої діяльності та бізнесу. Економіка АПК. 2020. № 5. С. 77–86.

17. Ставська Ю. В. Сільський зелений туризм як напрям розвитку сільських територій. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 1. С. 83-95.

18. Степанов В. Ю. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. Актуальні проблеми державного управління. Харків, 2018. №1(53). С. 1-5.
19. Dydiv I. Tendence of Rural Green Tourism Development in Ukraine on the basis of forecasting. *Zeszyty Naukowe WSTiE*. 2022, Tom 22, №2. S. 46–56.
20. Lypczuk V., Kotliński W., Dydiv I. Wykorzystanie zasobów agroturystyki w regionie Karpatckim Ukraine. *Gospodarka I finsnse. Współczesne wyzwania rozwoju społeczno-ekonomicznego polski i europy*. Kielce, 2015. No 6. P. 147-158.
21. Roman M., Roman, M., Prus P. Innovations in Agritourism: Evidence from a Region in Poland. *Sustainability*. 2020. №12. 48-58

Інтернет-ресурси

<https://www.greentour.com.ua/> - Спілка сільського зеленого туризму України.

<http://www.tau.org.ua/> - Туристична асоціація України.

<https://www.karpaty.info/ua/> - Відпочинок в Карпатах — КАРПАТИ.INFO.

https://www.horbohory.com.ua/?page_id=1439 - Агротуристичний кластер ГорбоГори.

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України

www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.

www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.

<http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

<http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.

<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.

<http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.

<http://art.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.

<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.

<https://www.tourism.gov.ua> - Державне агентство розвитку туризму.

<https://www.ntoukraine.org> - Національна туристична організація України.

<http://www.uaeta.net> - Українська асоціація активного та екологічного туризму.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.